

Turinys

Pratarmė	5
1 dalis. Pirmas mėginimas	23
1.1 skyrius. Suomija, Karelija, Rusija	23
1.2 skyrius. „Dideli pasienio incidentai Mainilos kaime..“	52
1.3 skyrius. Daugiabriaunis Žiemos karo stebuklas	76
1.4 skyrius. Kodėl Stalinas Suomijai suteikė malonę	122
1.5 skyrius. Rezultatai ir aptarimas	144
2 dalis. Taika – tai karas	155
2.1 skyrius. Taikos sutartis ar „taikus atokvėpis“?.....	155
2.2 skyrius. „Suomių liaudis būtų tapusi laiminga..“	166
2.3 skyrius. Nerami vasara	188
2.4 skyrius. „Isiveržti, sutriuškinti ir užimti...“	201
2.5 skyrius. „Daugiausia laiko su Hitleriu skirta Suomijos klausimui...“	213
2.6 skyrius. Paskutiniai taikos mėnesiai	231
2.7 skyrius. Labai aktyvi gynyba	249
2.8 skyrius. Rezultatai ir aptarimas	267
3 dalis. Dešimt 1941-ųjų vasaros dienų	281
3.1 skyrius. Antradienis, birželio 17 d.	281
3.2 skyrius. „Kovos veiksmus pradėjo vokiečiai...“	295
3.3 skyrius. Klausimo esmė	308
3.4 skyrius. Šalių KOP sudėtis ir išdėstymas	317
3.5 skyrius. Skraidymai sapne ir tikrovėje	330
3.6 skyrius. Skydas ir kalavijas	341
3.7 skyrius. Birželio 25-oji, trečiadienis	360
3.8 skyrius. „Pirmiems nešaudyti...“	378
3.9 skyrius. Kas tai buvo?	382
3.10 skyrius. Mereckovo suėmimas.....	392
4 dalis. Krachas	403
4.1 skyrius. „Riedės mašinos žygin įnirtingan...“	403
4.2 skyrius. Sutriuškinimas	424
4.3 skyrius. Trečias mėginimas	458
Epilogas	493
Žemėlapių rodyklė.....	508
Literatūros sąrašas.....	510

Simas Heihë (Hayha) (1905–2002) įžymiausias suomių snaiperis. Žiemos karo metu maždaug per 100 dienų jis nukovė apie 500 RA karių. Heihë buvo ginkluotas Mosino M/28 šautuvu be optinio taikiklio, kurio optimalus šūvio nuotolis siekė 450 m. Sėkmingai naudojo ir pistoletą kulkosvaidį „Suomi M/31“.

Sovietų snaiperis 1940 m. kovo pradžioje sprogstamąją kulka Simą Heihę sunkiai sužeidė. Tęstiniame kare dalyvauti jis negalėjo.

Suomių kariai su užgrobtą sovietų vėliava. 1940 m.

nebuvo. Ir laikė save apsuptais... Mes pulką išvedėme labai paprastai. Atėjo pora žvalgy, kurie pasakė, kad pulkui metas išeiti iš apsupimo. Įgula pakilo ir išėjo“ (20).

Tačiau ne visur taip viskas klostėsi paprastai ir sėkmingai. Ilgai truncančiuose mūšiuose suomių apsuptą grupuotę suskaidė į atskiras grupes ir iki vasario pabaigos iš esmės sunaikino. Ne kartą mėginta deblokuoti apsuptuosius didelėmis pajėgomis (iš viso buvo panaudotos keturios – 60-oji, 11-oji, 72-oji ir 25-oji – šaulių divizijos), bet nesėkmingai. Suomiams atiteko trofėjų: 128 tankai, 91 pabūklas, 120 automobilių bei traktorių ir netgi 18-osios šaulių divizijos kovos vėliava) (22, 33). Nuo tokio pat sutriuškinimo dar vieną, 168-ąją, šaulių diviziją išgelbėjo tik tai, kad 1940 m. kovo 13 d. nutraukti kovos veiksmai. 18-osios divizijos vadas kombrigas G. Kondrašėvas buvo sužeistas, kovo 4 d. suimtas ir vėliau sušaudytas. 34-osios tankų brigados vadas kombrigas S. Kondratjevas, brigados štabo viršininkas N. Smirnovas ir brigados ypatingojo skyriaus viršininkas kapitonas Doroninas nusišovė. Baigę gyvenimą savižudybe taip pat divizijos ir brigados politinių skyrių viršininkai I. Gapaniukas ir I. Izrajeckis. Kovo 8 d. nusišovė 56-ojo šaulių pulko, kuriam priklausė 18-oji ir 168-oji divizijos, vadas komdivas I. Čerepanovas (33).

Belaisviai RA kariai prie Suomussalmio. 1940 m. sausis.

Suomių karys šildosi nušalusius pirštus. Negelbėjo nė tradiciniai šilti suomių batai iš elnio odos. 1940 m.